

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราชาวพุทธนะ เวลาเราชาวพุทธ คติธรรมสอนไว้ “เราเสียทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เราเสียอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เราเสียชีวิตเพื่อรักษาธรรม” แต่เวลาเราเกิดมา เรามีชีวิต เราอยากให้มีชีวิตมีความสุข เราอยากจะมีมีความสุขในชีวิตเรา เสียทรัพย์.. เราเสียทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เวลาเรารักษาของเรา เสียอวัยวะเพื่อรักษาชีวิตไว้.. สัจจะความจริง สิ่งที่เป็นความจริง ความถูกต้อง เรายอมเสียสละชีวิตเลย เพื่อรักษาสัจจะไว้ ถ้ารักษาสัจจะไว้ นั่นนะเป็นสัจธรรม

เวลาเราพูดกัน เอาธรรมนำหน้าๆ เอาธรรมนำหน้า เราคิดว่าเอาธรรมนำหน้า แล้วธรรมของใครล่ะ? สุจริตธรรม สุจริตเป็นเครื่องป้องกันเรานะ เราทำคุณงามความดี เราทำถูกต้องนั่นนะคือสัจธรรม อริยสัจจะ สัจจะ สัจจะคือความจริง อริยสัจจะคือความจริง ยิ่งกว่าความจริง ความจริงที่ถูกต้อง ความจริงที่สุดส่วน ความจริงที่ทำให้เราพ้นจากความจริงที่เป็นสมมุตินี้ได้

การเกิดและการตายของเรา การทำหน้าที่การงาน มันเป็นหน้าที่การงาน จริงตามสมมุตินะ ตำแหน่งหน้าที่การงานนะเป็นหัว โขน หัว โขนจะไปติดมัน แต่ถ้าเราสวมหัว โขนแล้วเราต้องเล่นให้สมบทบาทไง เราต้องบริหารให้ถูกต้องนะ เราต้องทำคุณงามความดีของเราให้ชัดเจนนะ เห็นไหม บารมีธรรมมันเกิดตรงนี้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราเป็นคนทำคุณงามความดี เราบริหารลูกน้อง ลูกน้องจะรักเราไหม เราเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ เราดูแลลูกน้องเรา ลูกน้องเราจะรักเราไหม นี่บารมีมันเกิดที่นี้นะ ถ้าสวมหัว โขนแล้วต้องเล่นให้สมบทบาท ต้องเล่นให้เป็น เรามีหัว โขนแล้วต้องทำให้ถูกต้อง

โลกนี้เป็นสมมุติ แต่สมมุติตามความเป็นจริง เพราะกิเลสของเรามันอ้างเล่ห์อ้างว่าหนานักก็ไม่ต้องทำงาน ร้อนนักก็ไม่ต้องทำงาน ฝนตกไม่ต้องทำงาน มันอ้างไปหมดใจ นี่

เหมือนกัน พอได้ตำแหน่งหน้าที่กันมา พรุ่งนี้จะทำ มะรีนจะทำ ซาติน้ำจะทำ ซาตินี้กู
ขอสุขก่อน นี่มันเล่นไม่ตามบทบาท เราต้องมีธรรมนำหน้า

สุจริตธรรม เครื่องป้องกันเรานะ เราทำสุจริตธรรม ทำคุณงามความดี ความดีนี้
ป้องกันเรา สีเลนนะ สุขติง ยันติ สีเลนนะ โภคะสัมปทา เรารักษาศีล ศีลป้องกันเรา ศีลให้ผล
มา เราเป็นคนดีใจ เราอยู่ในสังฆธรรม สุจริตธรรมมันป้องกันเรา มันคุ้มครองเรานะ สิ่ง
ที่คุ้มครองเรา สิ่งนี้เป็นธรรมนำหน้า ถ้าธรรมนำหน้า เราทำเพื่ออะไร ถิ่นศาสนาต่างๆ
เขาว่าธรรมทั้งนั้นนะ ธรรมนำหน้า ธรรมของใคร ความเห็นแก่ตัวเป็นธรรมของเขาใหม่
สังฆธรรม ถ้าธรรมยังอ้างเล่ห์กันอยู่ว่าธรรม สิ่งนั้นเป็นธรรมๆ...ไม่เป็นธรรมเลย

เวลาโอวาทปาฏิโมกข์ ละความชั่วทั้งหมด ทำความดี ละความชั่ว ความชั่วไม่ทำ
เลย ทำแต่สิ่งความดี และทำใจให้ผ่องแผ้ว เวลาธรรมนำหน้าๆ ถ้าธรรมนำหน้า สังฆธรรม
คุณครูบาอาจารย์ของเราสิ ปฏิบัติธรรมนะ “ธรรมะเป็นอย่างนี้หนอๆ”

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาะ นี่ธรรมะมีอยู่โดย
ดั้งเดิม ของมีอยู่โดยดั้งเดิม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปรู้เท่านั้น นรก สวรรค์
กามภพ อรูปภพ สิ่งที่เป็นวิญญูะ สิ่งที่เป็นภพชาติ สิ่งที่เป็นต่างๆ มันมีของมันอยู่โดย
ดั้งเดิมนะ วันเดือนปีมันก็มีธรรมชาติของมัน ปฏิทินก็เพิ่งมาคิดได้ไม่กี่ร้อยปีนี่เอง แต่มัน
มีของมันมาอยู่โดยดั้งเดิม สังฆธรรมมันก็มีอยู่ของมัน โดยดั้งเดิม องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ถ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นี่ธรรมเป็นอย่างนี้หนอ ธรรมนำหน้าเรา

แต่ในปัจจุบันเรามีการศึกษามาก ก็เลศค้นหาความทะยานอยาก ตัวตนใหญ่มาก
ศึกษาธรรม ลักษณะของนิพพาน นิพพานเป็นอย่างนั้นนะ นิพพานมีขอบเขต.. อันนี้มัน
นำหน้าธรรมนะ เอาธรรมเอาไว้ข้างหลัง เอาทิฏฐิมานะของเรา อ้างว่าเรารู้เราเข้าใจธรรม
มันเลยธรรมไปนะ มันแข่งธรรมไปแล้ว ตัวตนเรามันแข่งธรรมไปนะ แต่ถ้าเป็นเอา
ธรรมนำหน้านะ เราเข้าไปรู้ เราไปประพฤติปฏิบัตินะ เวลาจิตมันสงบขึ้นมา โอ้โฮ.. มี
ความสุขขนาดนี้ ใสนี้ไม่เคยสงบเลย สร้างภาพว่าสงบไง เอาตัวตนนำหน้าธรรมไปเลย
นะ ไหนว่าเอาธรรมนำหน้า? ทำไมเอากิเลสนำหน้าละ เอากิเลส เอาทิฏฐิมานะนำหน้า
ปฏิบัติธรรมขึ้นมา ก็กลัวจะไม่ได้ธรรมๆ

ถ้ามันเอาธรรมนำหน้า เราปฏิบัติของเราไปสิ เราพิสูจน์ของเราไปนะ คุณ คุณก็พานะ คุณเขาล่นก็พากันนะ ฟุตบอล เราเข้าใจเกมหมดเลย เราเข้าใจเกมนะ เราแก้เกมเขาได้หมดเลย แต่เราไม่สามารถทำประตูได้นะ เราไม่มีทางชนะได้เลย นี่เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคลเรา มันมีอำนาจวาสนาของคนแต่ละคนไม่เหมือนกัน

สังขธรรม สภาวธรรมๆ สภาวธรรมไม่ใช่ธรรมนะ สภาวธรรมมันยังแปรปรวนอยู่นะ สภาวะที่เปลี่ยนแปลง สภาวะที่รับรู้มันไม่ใช่ธรรมหรือความสุขความทุกข์เราเป็นธรรมใหม่ สุขความทุกข์เรา มันเป็นอาการ มันเป็นความรู้สึก แต่ผลของมันเกิดที่ไหน นี่ไง คุณ เวลาโค้ชฟุตบอลที่เขาลงทุนลงแรงมากนะ เขาบอกเลยนะ ลูกทีมของเราใช้โอกาสมากเกินไป เอาลูกเข้าไปปั่นเปี่ยนหน้าประตูเขา แต่ยังไม่ได้สักที ยิ่งเขาไม่เป็น มีเสมอกับแพ้ นี่ก็เหมือนกัน สังขธรรมๆ สภาวธรรมๆ นี่สภาวธรรมเป็นอย่างนั้น กิเลสนำหน้านะ แม้แต่เราเข้าใจธรรม คือเราอ่านเกม เราสร้างเกมได้

นี่ก็เหมือนกัน สังขธรรม จิตมันเป็นได้ อาการของจิต จิตเป็นเรื่องที่มหัศจรรย์นัก เวลาทุกข์นี้ทุกข์ร้อน เหยียบย่ำหัวใจนี้รุนแรงนัก ทุกข์เจ็บปวดแสบร้อนในใจนะ ทุกข์นี้เป็นอริยสัจ ทุกข์นี้เป็นความจริง นี่สภาวะเหมือนกัน เราไปติดอยู่ในลัพท์เราไปติดอยู่ในอากาศที่ร้อนเหมือนกัน เรายังกระวนกระวายร้อนมาก ทำไมบางคนเขายืนอยู่เฉยๆ ได้ล่ะ ทำไมเขาไม่เร่าร้อนไปกับเราล่ะ เวลาทุกข์มันบีบบี้สี่ไฟ ถ้าใครมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา สภาวะมันเป็นอย่างนี้ หลักใจของเรามีอยู่เราเข้าใจสภาวะนะ มันเป็นอย่างนี้ ถ้ามันเป็นอย่างนี้บีบ เราเดือดร้อนรุนแรงไป เราคืนร้อนเดือดร้อนไป หัวใจเราวนขวายไปขนาดไหน มันก็เป็นอย่างนี้ ถ้าจิตเรายังสติขึ้นมา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด” ความประมาทเถินเถ่อ ความไม่มีสติเป็นโอวาทคำสุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ นี่วางธรรมเตือนสติพวกเราได้ไง

แล้วในชีวิตปัจจุบันนี้เรามีสติไหม เรามีความระลึกของเราไหม ทำไมเรามาเกิด กระทบสภาวะเกิดขึ้นแล้ว ทำไมตื่นตื่นไปกับเขา สภาวะเกิดขึ้นไปเราก็สติ แล้วเราตั้ง

สติของเรา เราจะแก้ไข เราจะคิดแปลงอย่างไร เราจะทำเป็นเพื่อประโยชน์กับเราอย่างไร นี่สิ่งนี้เราไม่แข่งกรรมไง สภาวกรรมมันเกิดขึ้น สิ่งความสุขความทุกข์เกิดขึ้น ทุกอย่าง ผลกระทบเกิดขึ้น เรามีสติสัมปชัญญะใหม่ เห็นใหม่ เอากรรมนำหน้า กรรมนำหน้าสิ่งที่เกิดขึ้น

เราแก้ไขเรา เพราะสิ่งที่เรา ความตกผลึก บุญกรรม เราสร้างบุญกุศลขึ้นมา บุญกุศลมันอยู่ที่ไหน เวลาเราทำบุญกุศล เจตนาเราอยากมาทำใจใหม่ สิ่งที่เราหามา วัตถุที่เราหามามันมีชีวิต มาเองได้ใหม่ ของใน โถดั่งมันมีล้นฟ้าขนาดไหน มันก็อยู่เป็นวัตถุ กองอยู่นั่นนะ แต่คนที่มิเจตนา คนที่มีบุญกุศลในหัวใจ อุตส่าห์ชวนขวยมาเพื่อเสียสละ เอามาให้หัวใจมันได้เสียสละ ได้มีการกระทำ นี่บุญมันเกิดที่นั่น เกิดจากเจตนา เกิดจากความคิด นี่เจตนาความคิด เจตนาที่มันแสดงออก

ความคิดมาจากไหน ความคิดมันลอยมาจากฟ้าใหม่ คอมพิวเตอร์มันมีโปรแกรม มันถึงจะมีข้อมูลออกมาได้ ความคิดของเรามันเปลี่ยนแปลงได้ยิ่งกว่าคอมพิวเตอร์อีก คอมพิวเตอร์ข้อมูลมันตายตัวนะ แต่ความคิดเรานะหลากหลายมาก ถ้ามีเจตนาที่ดี สิ่งที่ดี มันมาจากไหน มันมาจากจิต ความคิด ความดี คุณงามความดีนี้มันตกที่จิต บุญกุศลมัน ตกผลึกไปที่จิต พอตกลงไปที่จิต การทำดี การทำบ่อยครั้งเข้า มันเปลี่ยนแปลงนิสัย เปลี่ยนแปลงความคิด มันควบคุม เราไปคอนโทรลความคิดของเราได้ เราควบคุมชีวิตของเราได้

กับชีวิตนะให้กิเลสนำหน้า แล้วก็อ้างว่ากรรมนำหน้านะ กรรมนำหน้า กรรมกับเราเป็นอันเดียวกันไง เราเป็นกรรม เราเป็นคนบัญญัติกรรม กรรมนี้เป็นเรานะ.. พอใจ ไม่พอใจก็ไม่ใช่กรรม ถ้าพอใจก็เป็นกรรม นี่เอากิเลสนำหน้า พอกิเลสนำหน้าไปนะ เราก็ขัดแย้งในใจ เราก็เจ็บปวด เราก็มีความตื้นร่นในหัวใจ

แต่ถ้ามันเป็นสภาวะ เรามีสติ กรรมนำหน้า กรรมนำหน้าคือเราดูสภาวะนั้น เรามีสติสัมปชัญญะ แล้วมันจะย้อนกลับมาที่เรานะ ย้อนกลับมาที่จิต มันมีเหตุมีผลนะ ถ้าเราชวนขวยไป เราคืนรนไป มันมีแต่ความเจ็บปวดแสบร้อน ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ อาการ

เดียวกันนั้นเลย แต่เราทำไมไม่ทุกข์ล่ะ หรือทุกข์แต่เราเก็บไว้ข้างใน แล้วเราแก้ไขของเรา มันเปลี่ยนแปลง

เราคอนโทรลชีวิต เราคอนโทรลสติปัญญา เราคอนโทรลความรู้สึกเราได้หมดเลย ถ้าเราคอนโทรลได้ เราเป็นเจ้าของชีวิตนะ แต่ถ้ากิเลสนำหน้านะ เราเป็นขี้ข้ามัน มันใช้เรานะ ต้องการไอนั้น เราก็วิ่งมาหาให้มัน ต้องการไอนี้ เราก็วิ่งมาหาให้มัน สิ่งนี้มีอยู่ปฏิเสธไม่ได้ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ มีธาตุ ๔ ชั้น ๕ ของอย่างนี้มีอยู่แล้ว แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้เพื่อเป็นอาภรณ์ประดับหัวใจเรา เป็นอาภรณ์ของชาวพุทธ พุทธศาสนาสอนถึงคนให้มีสติสัมปชัญญะ สอนถึงคนให้เป็นคนดี สอนถึงคนให้รู้หรือค้นเอาสิ่งที่หมักหมมในหัวใจ ที่มันขัดข้องหมองใจออกจากใจได้ทั้งหมด ใจจะไม่มีอะไรสิ่งใดไปบีบคั้นมันเลย ใจจะเป็นสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์ ที่มีความสุขในหัวใจนี้ ทุกคนมีสิทธิที่จะทำได้

นี่ชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาแล้ว ศาสนานี้มีคุณค่ามาก อย่างองข้ามอย่าเป็นชาวพุทธแค่ทะเบียนบ้าน เป็นชาวพุทธแล้ว เราได้ทำคุณงามความดีแล้ว เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นเจ้าของศาสนาแล้วนะ อ่างไปหมดเลย แต่ตัวเองว่างเปล่า ถ้ามติพระพุทธศาสนาสอนอะไร...ไม่รู้ ไม่รู้ ทั้งๆ ที่สอนถึงชีวิตเรานี้ สอนถึงการดำรงชีวิตของเรา สอนถึงความเป็นไปของเรา ถึงที่สุดนะ เคารพธรรมมาก เห็นใหม่ ธรรมนำหน้า

“ธรรมเป็นอย่างนี้หนอ” คือเราไปรู้ เราไปเห็น ไม่ใช่ว่าสภาวะธรรมเป็นอย่างนี้ เราไปบัญญัติ เราไปบังคับ เราไปเป็นเจ้าของ แต่ถ้า“ธรรมเป็นอย่างนี้หนอ” เราเข้าไปเห็นใหม่ สิ่งนี้มีคุณค่ามาก แล้วเราจะเคารพบูชามาก แล้วมันสัมผัสได้ที่ใจนะ

“โอปนยโก.. ร้องเรียกสัตว์ทั้งหลายมาอุทธรณ์” เรียกร้องจิตวิญญาณของเราให้เห็นสัจจะความจริง ถ้าเห็นสัจจะความจริงนะ สิ่งที่เราตื่นกันอยู่นี้ สิ่งที่เราตื่นแสวงหากันอยู่นี้ เราก็ทำ เพราะมีสติสัมปชัญญะ มันเป็นปัจจัย เป็นเครื่องอาศัย คุณิ ทำไมเราต้องหายใจตลอดเวลา ถ้าเราไม่หายใจเอาออกซิเจนเข้าไป ชีวิตเราอยู่ได้ไหม ถ้าเราไม่มีปัจจัยเครื่องอาศัย ชีวิตเราอยู่ได้ไหม เราไม่ใช่คนโง่ ว่าเราบรรลุนิพพานแล้ว เราจะไม่มีอะไรเลย... ไม่ใช่ มันไม่เอากิเลสไป ไม่เอาสิ่งที่หมักหมมในหัวใจไป แต่มันจะเอาคุณงามความ

ดี เอาสิ่งที่เป็นสัจจะชีวิต เห็นคุณค่าของชีวิต เห็นคุณค่าของความรู้สึกนี้ แล้วสิ่งที่ประกอบนั้นเป็นเครื่องอาศัย

คุณค่าของชีวิต คือคุณค่าของความรู้สึก นี้ใจมีคุณค่ามาก

การหว่านหาอรรถต่อกัน การคิดถึงกัน ค่าของน้ำใจประเสริฐที่สุด ค่าของน้ำใจมีมากกว่าคุณค่าของทรัพย์สินเงินทอง.. ค่าของน้ำใจ เอวัง